

základních zákonů. Má-li míti vůbec ještě význam zásada, že katolická církev jako každá jiná uznaná církev své vnitřní záležitosti sama si řídí a spravuje, nelze za to míti, jakoby každé vykonávání církevní vlády odvislým bylo od státního schválení. Placetum nemá více praktické ceny. Vlastního svého významu udrželo si jen potud, pokud papežské a biskupské výnosy byly skutečně jen oficiálním ohlášením vyhlášovány a jinou cestou vůbec vyhlášeny být nemohly; naproti tomu má se věc právě tak při dnešních zařízeních obchodu a veřejného sdělování jsouc jen formálním obmezením, které nebrání vyhlášení vlastnímu, nýbrž má jen opřítí se právním jeho účinkům. K tomu účelu nemá ovšem patrně potřebí formality státního schválení, kterého se vyhledává pro všechny církevní úkony (motivy k zák. ze dne 7. května 1874 č. 50 ř. z.). Proto upouští zákon ze dne 7. května 1874 č. 50 ř. z. stojí na tomto stanovisku od obnovení placeta a vyslovuje toliko repressivní a nikoli preventivní pravidla; obsahují §§ 16 a 17 předpisy o tom, kdy státní moc užiti může tohoto starého práva v jednotlivých případech. § 16 stanoví, že biskupové jsou povinni sděliti své výnosy, nařízení, instrukce, pastýřské listy atd. zároveň s publikací s politickým úřadem zemským; § 17 nařizuje, že vláda vysloviti má záповěď tehdy, shledá-li, že některému církevnímu nařízení veřejných služeb božích se dotýkajícím přičí se veřejné ohledy. Nyní neshledáváme již skoro nikde placet ve spojení se samostatností co do řízení a správy záležitostí vnitřních zaručenou v novějších ústavách náboženským společenstvem, jakož vůbec se svobodou náboženskou a svobodou svědomí. Mimo to nedalo by se zajisté zameziti uveřejnění církevních výnosů vzhledem k moderním poměrům obchodu a zvláště tisku, i kdyby kdo chtěl promulgování jich usilovně potlačiti, a i co se promulgace dotýče, stačí pro papežská nařízení vyhlášení jich v Římě a již tím nabývají pro celou církev moci zákonné. Chtějí-li státy ústavní, jako ku př. Bavory i Sasko i nadále udržeti placet zeměpanské a zapovídají-li jmenovitě církevní vyhlášení dekretů koncilu vatikánského z r. 1870, nelze v takovém zákazu spatřovati nic jiného nežli protest dotyčné vlády proti obsahu sporného zákona církevního, kterýžto odpor však může míti pouze formální význam. V pruské ústavě z r. 1850 bylo od zeměpanského placet upuštěno. Uherská vláda pokusila se r. 1870 rovněž zapověděti biskupům vyhlášení vatikánských dekretů; leč zákazu toho, jakožto zákonem neodůvodněného, biskupové nedbali.

Plány polohopisné.

I. Pojem a význam.

Plány polohopisné jsou stavební plány, které vyznačují všechna místa v některé obci se nalézající, jakož i třídy a ulice s jich niveau, dále veškeré pozemkové a stavební parcely vedle budov na nich vystavěných. Plány polohopisné nastiňují tedy polohu místa i příští regulaci jeho. Regulace pojmouti však lze jen potud do plánů polohopisných, pokud právě se provádějí nebo pro nejbližší čas se připravují, v obou případech musí tedy schváleny býti právoplatně příslušnými úřady. Obmezení práva stavebního připouští se jen dle míry plánu polohopisného (nál. spr. s. dv. ze dne 18. prosince 1890 č. 4034 sb. »Budwinski« 5621). Opomene-li obec při zřizování plánu polohopisného příští regulace vyznačiti, nejsou nadřízené orgány k tomu oprávněny, aby proti vůli obce takovéto regulace nařídily a provedení jich vyznačením v plánu polohopisném zajistily. Účelem plánu polohopisného však není, aby představoval snad generální projekt

regulační, který by musil býti prováděn obcemi postupně a při nahodivších se stavbách, nýbrž naopak účelem polohopisného plánu v první řadě jest grafické znázornění a tím i evidence stavebních poměrů, které skutečně nebo právně existují (nál. ze dne 18. listopadu 1892 č. 3469 sb. »Budwinski« č. 6883).

II. Při zdělávání plánů polohopisných rozhodny jsou tyto zásady:

1. Plány polohopisné mají vyhovovati zdravotním požadavkům, pročež má býti přibrán i lékař ku zdělání plánů polohopisných ve všech případech, kde jest to beze značných obtíží a nákladů možné. Stavební řád pro král. hlavní město Prahu stanoví, že hlavní plán polohopisný prozkoumatí má městská rada ve srozumění s městským fysikátem a městskou radou zdravotní.

2. Při zdělávání plánů polohopisných zvláštní zřetel vzíti dlužno ku poměrům komunikačním. Plán polohopisný má býti tak zdělán, aby stavební rozlohou podporován byl styk dopravní; zvláště má se umožniti rozšíření dosavadních úzkých a otevření nových ulic.

3. Posléze jest při zdělávání plánu přihlížeti patřičnou měrou k regulaci ulic za účelem okrášlení jednotlivých obcí.

III. Forma a obsah.

Plány polohopisné mohou býti zdělány podle map katastrálních; do nich zanéstí sluší všechna čísla domovních, stavebních a pozemkových parcel a, kde toho třeba, všechny důležité body výšky (t. j. číselné označení výšky) a sice různými barvami. Plány tyto mohou však býti také zhotoveny v rozměrech větších. Katastrální mapy a situační plány zdělati jest pro města nebo pro pozemkové komplexy ležící v uzavřených místech v poměru 1 : 1440, jedná-li se o jinaké plochy, v poměru 1 : 2880 přirozené délky (nař. min. ze dne 1. června 1883 č. 86 ř. z.). Polohopisné plány pro Prahu a ostatní obce, pro které vydán byl stavební řád ze dne 10. dubna 1886 č. 40 z. z., zdělati jest v poměru 1 : 720. V plán pojmuti lze i takové regulační projekty, jichž provedení vyhraženo jest, jak za to možno míti, pozdější budoucnosti (nál. spr. s. dv. ze dne 16. dubna 1891 č. 1206).

IV. Řízení reklační.

Polohopisné plány vyložiti dlužno po zdělání jich veřejně po dobu zákonem stanovenou; kdo cítí se poškozeným ve svých právech obsahem plánu v jakémkoli směru, může podati své námitky proti zdělání jeho u obecního zastupitelstva. Nevyhoví-li se námitkám nebo rozkladu, přísluší stěžovateli právo použití dalších právních prostředků, jakož i stížnosti ku správnímu dvoru soudnímu. Připomínky mohou se odnáseti buďto ku soukromnému nebo veřejnému zájmu. Každý může činiti připomínky nebo námitky proti polohopisným plánům v zájmu veřejném.

Podle stavebního řádu pro Čechy vyhraženo jest schválení polohopisných plánů, jakož i rozhodnutí všech sporů vzešlých mezi jednotlivými obcemi ze zřízení plánů okresnímu výboru, který zjedná sobě dobrozdání politického úřadu okresního, ve II. stolici pak zemskému výboru. Ve městech se samostatným statutem (v Praze a Liberci) vyhraženo jest schválení polohopisného plánu zemskému výboru, který vyžádá sobě dobrozdání od místodržitelství. V místech lázeňských vyhraženo jest naproti tomu právo to místodržitelství, kteréž opatřiti si musí před rozhodnutím dobrozdání zemského výboru. Stejnou měrou má rozhodovati místodržitelství tam, kde jde

o založení nového místa (osady). Plány polohopisné, takto schválené rozhodny jsou co do směru, polohy a niveau veřejných tříd v nich stanovených, ulic a míst, takže při dalším provádění nelze v těchto třech směrech od plánu se uchýliti. Kdyby tedy časem zamýšlena byla v těchto směrech nějaká změna nebo rozšíření schválených plánů na základě usnesení dotyčného výboru obecního resp. sboru obecních starších, lze ji provést jen postupem takovým, kterého se vyhledává ku zdělání plánu nového. Změny obcí předsevzaté mají jen tehdy platnost, svolí-li k těmto změnám schváleného plánu místodržitelství a zemský výbor. Udělení tohoto souhlasu zůstaveno jest volnému užívání úřadu (nál. spr. s. dv. ze dne 18. listopadu 1892 č. 3470, sb. »Budwinski« č. 6884). K samostatné změně projektů regulačních od obce stanovených není povolán zemský výbor, pokud se nejedná o spor mezi dvěma sousedními obcemi ve příčině stanovení polohopisných plánů (nál. spr. dv. s. ze dne 9. prosince 1892 č. 3743, sb. »Budwinski« č. 6933).

Plány stavební.

Plán stavební jest půdorys budovy, z něhož jest patrna vnější i vnitřní podoba a sestavení celku ve všech jeho částech.

I. Druhy. Rozeznává se:

1. celkový stavební plán, který obsahovati musí celou rozlohu zamýšleného objektu i s přilehlými objekty, půdorysy všech částí. V celkový stavební plán pojati jest

2. situační plán. Situační plán má znázorňovati polohu staveniště a jeho okolí dle celého rozložení, má tedy znázorniti všechny přilehlé domy nebo pozemky s udáním příslušných čísel domovních a parcelních, vlastníků, hraničících dvorů, dveří a oken, čar hraničících tříd, ulic nebo míst, na kterých staveniště se nalézá.

3. Plány svahoměrné, které znázorniti mají svah (rovinnou výšku) staveniště, třídy, ulice nebo prostranství, při kterém se staveniště nalézá, dále polohu, jakou mají prahy domovních vrat všech sousedních domů a mimo to největší výšku vody.

4. Plány polohopisné (viz tento čl.).

5. Plány rozdělovací mají znázorniti úplně a přehledně jednotlivé parcely, které při parcelování od pozemků odděliti jest.

6. Plány podrobné obsahovati mají jednotlivé dílčí objekty, z nichž sestávati má celý stavební objekt.

II. Forma a obsah. Dle stavebních řádů musí býti plány takto upraveny:

a) Veškerý plány musí býti na tuhém papíru kreslicím nebo plátnu vykresleny a tím způsobem (barvami) položeny, aby bylo lze z nich posouditi, které zdivo má se zbourati, které je staré a které nové; k označení různých druhů zdiva ve stavebních plánech má se položit stávající tuší, zdivo určené k odklizení žlutou a nové zelenou barvou (dek. dv. kanc. ze dne 23. října 1828 č. 24229 a gubern. dek. ze dne 18. listopadu 1828 č. 51038). Dále naznačiti jest staré trámové hnědou, nové bleděžlutou barvou (gubern. dek. ze dne 15. června 1837 č. 34459).

b) Stavební plány musí býti podepsány stavbu vedoucím, zhotovitelem plánu a pánem stavby (stavebníkem); stavbu vedoucí může současně býti též zhotovitelem plánu a pak může býti plán i od něho v této vlastnosti podepsán.